

POSUDEK K BAKALÁŘSKÉ DIPLOMOVÉ PRÁCI
oponenta práce

Název práce: ANALÝZA VZDĚLÁVACÍCH POTŘEB NEZAMĚSTNANÝCH CIZINCŮ
V OLOMOUCKÉM REGIONU

Autor práce: Ivana ŠAFRATOVÁ

Název studijního oboru: Andragogika

Oponent práce: PhDr. Daniel Topinka, Ph.D.

Akademický rok: 2011/2012

Vhodnost tématu:

Téma je vhodně zvoleno, a jak sama autorka v úvodu píše, je aktuální. Míří do oblasti, která je pro českou společnost stále velkou výzvou. Tématem práce je analýza vzdělávacích potřeb nezaměstnaných cizinců v Olomouckém regionu.

Cíl práce:

Cílem práce je identifikace vzdělávacích potřeb nezaměstnaných cizinců a navazující návrh rekvalifikačních kurzů. Cíle bylo dosaženo, byť k němu mám dílčí výhrady.

Teoretická část:

Práce je rozdělena do dvou vyvážených částí. V první teoretické části autorka představuje problematiku nezaměstnanosti cizinců. Přitom hodně pracuje s konceptem kapitálů a představuje základní informace z oblasti nezaměstnanosti, legislativy, působení cizinců na trhu práce a postupně se přesouvá k identifikaci vzdělávacích potřeb.

Teoretická část se věnuje důležitým aspektům zaměstnanosti a nezaměstnanosti cizinců. Autorka nejdříve ukotvuje andragogiku v kontextu práce s cizinci a následně se věnuje otázce nezaměstnanosti. Přestože správně odkazuje na zdroje, tak se na můj vkus až příliš často obrací k textu Organizace pro pomoc uprchlíkům (2011), který pochází z dílny neziskové organizace. Ta sice může kritickou reflexí ukazovat na různé nedostatky a problémy v dané oblasti, ale autorce se do textu touto cestou dostala řada nepřesností. V tomto směru by prospělo více pracovat s odbornou literaturou. Jedná se o drobná tvrzení, např. na str. 9 se dočteme, že pro cizince je význam zaměstnání mnohem větší než pro domácí populaci (na základě čeho tak lze soudit?). Naopak zajímavá je aplikace konceptu sociálního, kulturního a ekonomického kapitálu, který se zdá být dobrým analytickým nástrojem. Tak tomu i je, ale trochu na škodu je práce se sekundárními odkazy andragogů než s primární literaturou (např. se nabízí Bourdieu). Trochu se vnitřně potýkám s hodnocením legislativy a obecně zkráceným a selektivním pojetím tématu (ne) zaměstnanosti cizinců. Jedná se o poměrně náročné téma, které je poměrně složitě legislativně ukotveno. Proto bych autorce odpustil některé drobné nepřesnosti a občas matoucí popis (např. pasáž o tzv. zelených a modrých kartách na str. 18, o vymezení tzv. třetí skupiny – azylantů apod.). Možná by bylo lepší pracovat přímo se zákonem o pobytu cizinců než s jeho občas zavádějícími komentáři a interpretacemi. Např. se

autorka prostřednictvím zdroje Leontieva (2011) na str. 22 zmiňuje o Správě uprchlických zařízení jako o „zvláštním orgánu ministerstva vnitra“, tato zvláštnost spočívá v tom, že jde o organizační složku státu. Jinde (str. 24) jsou neziskové organizace glorifikovány tak, že snad i přebírají roli zprostředkovatelů zaměstnání místo úřadů práce (realita je ale jiná).

Literatura a práce s literaturou:

Odkazování odpovídá standardům. Při volbě některé literatury neměla autorka úplně šťastnou ruku. Používá sice hojné odkazování a četné zdroje, některé jsou ale ovlivněny diskurzem nevládních neziskových organizací a interpretacemi, které postrádají odborné zázemí. Např. z odborných textů Horákové je citován jen jeden.

Formální náležitosti:

Práce neobsahuje formální nedostatky. V práci bych uvítal ilustrativní grafy v přímé vazbě na text.

Celkové zhodnocení práce (6-10 vět):

Autorka si zvolila poměrně obtížné téma. Jeho zvládnutí vyžadovalo zorientovat se obecně v tématu zaměstnávání cizinců v České republice, úzké vazbě na jejich pobytové statusy a následně analyzovat lokální trh práce a zjistit potřeby, navíc vzdělávací, nezaměstnaných cizinců. Tyto vazby jsou v bakalářské práci poměrně slabé, byť se autorka snažila jít za svým cílem. Logická struktura je správná, komplikuje ho ale poměrně mnoho specifických oblastí, kterým je potřeba rozumět. Vhodnější by bylo vytipovat si pouze jednu kategorii cizinců (myslím tím i pobytovou, státní příslušnost, 3. Země apod.), aby bylo téma užší. Zkratkovité psaní trochu zastiňuje, o jaké cizince vlastně při analýze místního trhu práce jde (z hlediska jejich statusu). Jak sama autorka při analýze potřeb ze sekundárních zdrojů zjistila, nástrahy se skrývají také ve vágním statistickém vedení např. vzdělání cizinců, kdy i vysokoškoláci pokud nedoloží diplom (nostrifikace), jsou zařazeni mezi osoby s nejnižším stupněm vzdělání... Autorka zpracovává sekundární zdroje dat a interpretuje je. Rovněž analyzuje nabídku vzdělávacích kurzů. Tady mi trochu splývají rozdíly mezi rekvalifikacemi, kvalifikačními kurzy a dalšími kurzy, které např. nabízí neziskové organizace. V analýze potřeb mi trochu chybí hlas těch, kteří jsou de facto nositeli potřeb. V návrhu rekvalifikačních kurzů mě skutečně překvapilo zařazení rekvalifikace „stavební inženýr“, ale i „pečovatelské práce“ (ve vztahu k uváděné „oblasti práce s dětmi“, obsah pečovatelské práce je ale dosti jiný).

Otázky / připomínky do diskuse:

Očekávám reakce na základě předchozího komentáře.

Co jsou tzv. zelené a modré karty?

Práci: doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnotit „D“.

V Olomouci dne 21. května 2012

PhDr. Daniel Topinka, Ph.D.